

Издази Суботом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији «Гл.
Црногорца» на Цетиње, а
може се и картом упут-
ним на пошту у Котор.
Донеси пишу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

Позив на претплату

НА

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“.

Крајем овога мјесеца истиче прет-
плата многијем нашијем претплатни-
цима, као и свјема онима, којима се
дуговало за лист од г. 1877.

С тога позивамо учтиво и њих
и сваког другог, који би хтио наш
лист држати почетком мјесеца Априла,
да се за рана пожуре с пошљањем
претплате, да им не би који број
листа изостао.

Цијена је «Гласу Црногорца» за
ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ
(и за БОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ):

На годину . . . 6 ф. а. вр.

На по године . . . 3 » »

На три мјесеца . . . 1 » 50 п.

За све друге земље у Јевропи
и Америци:

На годину . . . 20 франака.

На по године . . . 10 »

На три мјесеца . . . 5 »

Претплатници из Аустро-Угар-
ске (и Босне с Херцеговином)
нека шаљу своју претплату поштан-
ском упутницом на г. Петра
Рамадановића у Котор. А прет-
платници с другијех страна нека шаљу
своју претплату у плаћеном писму
на «Управу «Гласа Црногорца» на
Цетиње».

Цетиње, 1. Марта 1879.

У П Р А В А

ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.

ЦЕТИЊЕ, 30. Марта.

Страсна недјеља, а за њом сви-
јетли дани ускршњи, тако су снажни
онијем. што се слави у те дане, да
морају човјска хришћанина занијети
од обичијех свакидашњијех послова
и пребацити га у она давнашња вре-
мена, када се збило једно за цијело
човјечанство најзнаменитије дјело, ко-
јему није било ниједног не би бити
подобна.

Хришћанство слави у те дане
смрт и васкрс Богочовјека, који је
својом науком преобразио човјечан-
ство саставивши узвишенијем моралом
својим небеско са земаљским.

Простотом својом величанствена
наука Христова оборила је дотадашњу
труду зграду поганскога идолопоклон-
ства и поставила је човјечанство на
темеље тврде и сталне, који ће тра-
јати вијековима. «Љубите друг друга»
и «што себи не желите, не чини дру-
гима» — ето то је главница у оној
небеској науци, коју прије хиљаду
и толико година проповиједаше бо-
жанствени наставник човјечанства, и која
и данас још важи, и важиће док је сви-
јетач и вијека.

Чисто се човјеку душа разгали,
кад се у ове благе дане макне од
свакидашњијех призора дјела људски-
јех, која су ријетко кад свијетла и
узорна, па понире у она давнашња
времена, и одонуд изнесе оне свијет-
ле, мирисне и мудре бесједе Христове,
које нам пролазе душом као сплав по
тишини морекој, које су као лијек
души боној, као водица срцу жеђану.
Човјек у те дане чисто стресе са се-
бе прљотину свакидашњу, пречисти се

од слабости које су уза њ прионуле,
и примакне се нешто ближе узору
оном, ком нас упуђује својом науком
божанствени учитељ.

Минуло је већ толико вијекова,
како је Богочојек крај језера, на бре-
жуљку каквом, на пазару и сваком
згодном приликом проповиједао науку
братства, љубави и добре воље међу
људма, — па како смо још и дан
давашињ далеку удаљени од те свете
науке! Кад не бисмо имали тврде
вјере у коначну побједу науке Хри-
стове, у којој је есенција добријех
начела, чисто би нас подилазила сум-
ња, да се човјечанство, поред свег
спољашњег напретка свога, више уда-
љава од идеала хришћанскијех по
што им се приближује. Нијесмо ли
баш ми сами у пошљедње вријеме
били очевидци грознијех дјела, која
посвједочавају да је човјек човјеку
звјер а не брат? Не мора ли се и
данас још слобода јединијех искушави-
вати крвљу другијех? Не проповиједа
ли се у науци о борби за опстанак
рат свијех против свакога, и да јед-
ном сванути не може док се другом
не смрдне?

Находећи се сваки дан у тој о-
бичној струји догађаја, који нас не-
одољивом снагом носе собом, чисто нам
изгледа да друштво и не може бити
на овоме свијету, да је непрактично
и беслодно заносити се идејалима,
који се никад остварити не могу, и да
је паметније угађати тражбинама мо-
мента, а не водити много рачуна за
будућност.

И заиста дух човјечији притисла
би тама оваквијем правцем мишљења,
и напредно човјечанство претворило
би се у рафинисано звјерство, кад се
не би на њ просипала јасна свјетлост
вјечне науке Христове, која нам на
благе дане знатнијех догађаја у жи-
воту његову у толико већма засија,
у колико се већма у другијем данима
изгубимо у вртлогу свјетскијех дога-
ђаја. Свака мрвица, која пане са бо-
жанског стола науке Христове, свака
кап која кане из пехара његовог бла-
гословеног учења, раствара звјерство
у нама и претвара га у облагорођено
чојство.

Нека је од нас слава великијем
страстима његовијем! Нека је од нас,
који трпимо и муку мучимо пуно пет
вијекова, слава и хвала дугом триље-
њу његову, који је за све нас, за
цијело човјечанство упрго крет на
своја рамена и дао се на њему разо-
пети. Узвишени примјер његов нека
нам вјечити свијетли на трпљивој
стази нашега и личног и народног
живота!

У реду нашијех државијех по-
треба, које ваља подмирити, долазе на
прво мјесто добра саобраћајна сред-
ства, добре комуникације, или као што
се обичним говором каже: добра пу-
тови и друмови. Они не долазе на
прво мјесто с тога, што би били сами
себи цијел, него за то што су први
и неопходни услов за постизавање
свијех осталијех државијех цијељи,
без којих држава не може бити, бар
не онаква каква треба да буде према

развијенијим јевропским појмовима о
држави.

Црна Гора била је до сад од-
сјечена од цијелога свијета. То је и-
мало свога дубоког смисла. Црној
Гори дража је била слобода и неза-
висност од свега на свијету, и за љу-
бав томе благу највишем она се, ма
и с тежким срцем, лишавала свега
оног, чим се поноси и чим су сретни
остали народи. Окружена непроходним
стијенама она је у срцу својем сачу-
вала слободу и независност, и као оно
Весталке у старо римско доба она је
непрестано потпиривала и његовала
на свом скромном огњишту ватру срп-
скога родољубља и народних преда-
нија, а спремају се себе и цио народ
српски за одсудни час, у ком ће се
ријешити судбина Српства.

За цијело то вријеме Црна Гора
није могла и није смјела просијецати
своје стијене и везивати се лакијем
путевима с осталим свијетом, па ма
се како на свом огњишту мучила.

Данас пак, кад је сједињеном снагом
источнијех народа а највише великодуш-
ном помоћу силне Русије турска царевина
оборена, и кад су границе држави цр-
ногорској прилично проширене, за Црну
Гору престаје разлог, да и даље оста-
не осјечена од цијелога свијета и да
патничким животом живи међу својијем
гошћем стијенама.

Црна Гора, од вазда слободна и
независна, ступила је данас у коло је-
вропскијех држава, и тврдо је одлучила,
да се и својијем унутрашњијем устано-
вама по могућству бар приближи тијем
државама.

Тога ради она осјећа, да јој је
неопходно нужно, везати се с остали-
јем околнијем државама добрим путеви-
ма, а тијем примаћи се ближе осталом
образованом свијету, а уједно и том сви-
јету пружити прилику да се лакше мо-
же примаћи Црној Гори.

Ко је, ма и за најкраће вријеме,
живио у престоници нашој или ма на
ком крају Црне Горе, тај ће знати, с
каквим је тежбама, с коликим грдним
трошком у новцу и губитком у времену
скопчано свако, и најмање подузеће, које
би се овдје отпочело. А ко је имао
прилике да се још боље упозна с по-
ложајем ове земље и да дубље проучи
њене природне и климатске особине,
њену рудину и поднебије, њену флору
и фауну, тај се морао увјерити, да се
оваје много благо тако рећи погама гази,
да силни извори богатства леже неот-
ворени, многа вриједност закопана и
претрпана, а све с тога, што нема пу-
това, да се то благо лаким начином про-
несе на стране пјацие, да му се ефек-
тивна вриједност да, да се прометне у
новац, да својијем продукцијом отиче на
страну уносачи новца у земљу, а опет
главница да буде сачувана земљи.

Радујемо се, што је наша влада,
као што смо поуздано извјештепи, међу
осталијем, главну своју пажњу обратила
овом питању и већ својеки око тога
настоји да се на све стране у Црној
Гори предузму грађење комуникација.
Ми ћемо још имати прилике, да се за-
уоставимо код појединачних приједлога,
који се на то односе, и да о њима по-
дробно кажемо шта мислимо. За сада
пак нек нам се допусти изразити своје
пацање, да ће се при овоме послу мје-

родавни фактори повести само за ин-
тересима земље а не за чим другим.

Из Бугарске.

«Преса» има овај допис из Трнова
од 12. ов. м.:

Најзнатнији догађај, којег замаху
прелази преко усних граница бугарских
интереса, то је: да се међу скупштина-
рима, који су овдје на окупу, образовала
самостална партаја. Повод овоме
дјелу дале су миље околности и свако-
јаке прилике, које су увиђавније кругове
бугарске побудиле, да се за оцјену пра-
вога стања ствари послуже и правим мје-
рилом. За ови час морао се напустити сан
о великој Бугарекој, па се већ почело озби-
љно мислити како ће да се окријени и
оснажи и овалика Бугарска да би спо-
собна била за нова дјела, која још леже
у крилу будућности. И ако су руски ба-
таљони оборили турско господарство у Бу-
гарској, пак, поред све благодариности
према Русији, увиђа се, да је за напредни
развијак и благостање Бугарске нужно,
да се води рачун и о осталијем велики-
јем силама. Ово размисљање, које је пра-
вилно и мудро, довело је логичном нуж-
дом до закључења: да ваља што прије
образовати једну политичну партају, којој
би се програм састојао у кратко у овоме:
да се чувају народни интереси на темељу
реалних односаја и у границама посто-
јећих међународних уговора. Да се овим
програмом могу обухватити и сви они ин-
тереси, које велике силе у Бугарској и-
мају, то се види из њега јасно. Много је
к образовању ове партаје допринијело и
то, што је у пошљедње вријеме руски
кабинет стао одлучно против тежња вели-
кобугарских. Из тога се увидјело, да воља
и моћ пријатеља бугарских у Москви и
Петрограду није толика, да би се на њих
влада руска у сваком случају морала
обзирати. Можда се тој околности има
принеести и тај појав, што се на челу
ове нове партаје налазе људи, који су до
сада стојали у првим редовима велико-бу-
гарских бораца, па су највише осјетити
могли какав вјетар пуше на Неви. Међу
личностима, које спадају овој партаји, на-
лазе се и ова имена: Начевић, Цанков
ст. и м.л., Писменов, Стојанов, Грегоров
и Економов.

Ова промјена у назорима показала
се већ у печем, што заслужује да се спо-
мене. Амо спада то, што се напустила
(?) мисао да само Словенина ваља
бирати за кнеза. Већ је у једном приват-
ном скупу скупштинара закључено, да
се бира страни припад, који би уживао
симпатије сила потписница берлинскога
уговора, па како се припад Батенберг
сматра као такав кандидат, то је за ње-
га задобивено већ 120 гласова. (То ће
бити празан говор. У.) Још су се скуп-
штинари и у том сложили, да се одмах
послије расправе о уставу бира кнез
балотажом. Трећи дан, пошто се гласови
приберу, изабраће се депутација, која ће
новоме владаоцу подијелити записник, који
се односи на његов избор.

Извјештај о руској администрацији у
Бугарској, што га је Дринов поднио на-
родној скупштини, занимљив је особито с
погледом на саопштења о војној организа-
цији Бугарске. По том је извјештају у-
стројено у Бугарекој за шест мјесеца
21 дружина пјешачка, осам батерија, четир
ескадрона коњице, једна компанија пешаке
артиљерије, једна пионирска компанија,
свега 21,000 љомака, 3080 официра виших
и нижих, који ће служити као кадри за
даљу организацију. Осим тога народна
војска снабђена је оружјем сваке врсте,
подигнута је у Софији војничка школа у
којој већ има 250 питомца, од којих ће
стотина скорим изићи из завода као офи-
цири. Сувише подруг стотине младих
Бугара опремљено је у руске војничке
школе у Јелсеветград и Петроград, где
се о трошку руске владе васпитавају.
Најзад приближени су за војну службу

сви Бугари од 30 до 40 година, те ће двије године служити без прекида.

Као најновије (од 21. ов. м.) јавља се из Трнова, да је народна скупштина, послје дуге и жестоке расправе, већином гласова одбила приједлог комисије: да се чине измјене на руском начрту устава. Умјед тога прешло се одмах на специјалну расправу тога устава.

Политички преглед.

Питање о мјеновитој окупацији у Источној Румилији данас се у велике претреса у дипломатији и по новинама на нико није у стању да се разабере у хаосу разноврсних гласова, који једни другима сваки час противријече. Тако се с почетка јавило, да је тај приједлог потакнут из Петрограда и да су све силе с њим «у начелу» сложне. Обично је то у дипломатији, да се за сваки приједлог који се не мисли усвојити, каже напријед: да се прима «у начелу» па кад дође до извођења, онда се одуштаје од њега. Тако је било и овом приликом. Одмах сутра дан јавља се, да Њемачка неће ништа да зна за тај приједлог, Француска да се још није коначно ријешила шта да чини, Италија да би пристала на њ али само с извесним резервама. Не прође ни један дан иза тога, а већ се јавља да тај приједлог није потекао из Русије, на против да му се баш иста Русија највише опире. За тијем се одмах јавља, да при овом питању највеће тешкоће прави Турска, јер ставља такве услове, на које остале силе не могу никако пристати. На пошљетку вели се, да би којекако све силе пристале на мјеновиту окупацију, по неби допустиле да се и Турска у њу увуче и т. д. и т. д.

Из свега тога види се, колика је збрка и нејасноћа у свијем тијем гласовима. Да већ новине, парочито аустро-угарске, знају и колики ће број војника Инглешка послати у ту мјеновиту окупацију и колико остале силе, то је нешто са свијем обично у тијех новина, које у свијема питањима истрчавају напријед са својим знањем, које се касније покаже као плод пустијех комбинација.

Као у свему, тако и у овоме приједлогу, може се опазити резултат сакате радње берлинског конгреса, који није хтио или умно да ријеша питање источно природнијем начином, но га је још већма замренио, па сада из тога ничу све новине и јачи заплети. По нашем мишљењу приједлог о мјеновитој окупацији остаће јалов, јер прије свега неће се моћи све силе сагласити у њему, а друго и да се сагласе неће се њим постићи баш ништа, само што ће свака сила, која буде учествовала у тој окупацији, наговарати себи на врат нове биједи и невоље, нове трошкове и дангубе. Јер то је јасно, да окупација не може вјечно трајати и да мора оставити земљиште, гдје је засјела. А да ће иза ње, кад отиде, то исто наступити чега се сада боји дипломатија, о томе може двоумити само онај који не познаје тамошњијех околности.

Приједлижењем Источно Румилије Бугарској најлакше би се и најприродније отклони-

ле све те опасности, које ће све долетјелати, док се то не збуди. Но дипломатија није за сад у стању да доведе своје рачуне у склад с тим природним рјешењем источно-румилскога питања, па за то толико натеже.

Осим правага рата, у ком се пролијева скупа крв живијех људи, има још и другијех ратова, у којијема се пролијева само јефтино мастило и празне ријечи. Рат пошљедње врсте водио се ту скоро између Инглешко-Аустро-Угарске и Њемачко-Русије. Зна се за бесједу ъемачкога посланика на петроградском двору, у којој је исти изразио вјечито пријатељство и неразлучну свезу између цара ъемачког и руског. Па да та здравица не би остала усамљена, употребљено је прије неки дан аустро-угарски посланик на двору инглешке краљице и индијске царице, гроф Каролија, згодну прилику при једној певиној свечаности приређеној у корист пострадалијем иноземцима, те је уз здравицу краљици инглешкој још и ово рекао: «Што сам ја овдје намјештен као посланик Њег. Величанства цара аустроугарског, пријатеља и савезника Инглешке, тијем се тумачи значај пошљедњијех догађаја. Сврлена ствар потврда је старој пријатељској свези, која веже обе земље те су запечатиле своје ратно савезништво на толиким славним бојиштима у прошлости. Слога између Инглешке и Аустро-Угарске само може спријечити рат а никако изазвати га. Узајамни интереси објужема данас пружају много поузданију основу за заједничку акцију него и сам прави савез за одбрану и нападај. Подобност и истовјетност законитих циљева Инглешке и Аустроугарске урадиће да се утврди неотписана алијансија, која се оснива на интересима објужема, која је углављена између оба велика државника и одобрена од оба узвишена суверена».

Из ове здравце изводе се, као обично, свакојаке комбинације, но историја стара и нова, па и догађаји из пошљедњијех дана утискују аам у руку мјерило, којим се имају одијељивати ови пријелазни излив, који се у тренутку рађају и опет у тренутку ишчезавају. Ми им не можемо придавати никакве вриједности.

У грчкој окупацији, којом се велике силе моле за посредовање, само се у опште помину конгреске границе; да се Грчка неће одрећи Јањине, то је краљ Ђорђевић изријекотом изјавио ту скоро једној депутацији епиротских Грка. Из Цариграда јавља се, да је тамошњи француски посланик Фуријер саопштио великом везиру, да Француска, Аустрија и Њемачка препоручују објема странама да усвоје ону границу, коју је означило берлински конгрес. Остале велике силе јевропске још се нијесу одлучиле; по сва је прилика да ће Јањина остати у Турској.

У Францеској још једнако води се рат између владе и свештенства. Влада француска ударила је свом жестином нарочито на јевевите, које је новим законом са свијем истисла из школа и сатјерала их у цркву. Због тога владика грено-блански, у једном писму управљеном на министра унутрашњијех послова, јако се жали на такав поступак као и на штам-

Овдје не ваља помишљати на еманципацију жене, јер она стара изрека, коју је доцније Мајдани присвојио, арапског је поријекла и гласи: «Кад кока стане кукријекати као пшјета, онда она убија». Оне арапске жене имале су чудноват инстинкт за спознавање правага одношаја између оба пола; оне су знале да слушају мужа, да га воле као господара, да га поштују као слугу. Ако су биле од добре крви, онда су биле прије свега чуварке те добре крви. Истина да су племиство своје крви више цијениле него врлину, истина да је у оно доба слобода арапских жена прелазила у разузданост, те су Бедуинке често прекидале брачну свезу тражећи бољу и бољу крв, но ипак им мужеве нијесу стезали слободе, јер су вјеровали у њихово достојанство и њихову мудрост сматрали као дар неба.

Међу мудријем женама, које пјесма слави, на гласу је Амра, кћи Амра Праведнога, и Хинда, кћи племенитог Куца. Амрин отац бијаше судија. Кад су га оптеретиле године, помрачи му се око и суд му не бијаше сталан. Скривена под шатором за завјесе то је опазила дјевојка, па се договорила с оцем, да и она у погледу присуствује судским расправама, па кад год се не би слагала са судом својег оца, да удари палицом о земљу дајући тијем знак. Тако је и бивало, и палица Амрина учинила је велике услуге правди. Мала црномањаста Хинда, којој су се блијештали бијели зуби, била је јед-

ну, која је напуштена те удара немилице на свештенство.

Међу тијем је одбор скупштински законски приједлог Ферјејев, односно више наставе, у свијема појединостима и само с незнатнијема оградама усвојио и наименовао посланика Шпулера за свога извјештаоца. Одбор ће још саслушати министра наставе, тада ће Шпулер свој извјештај саставити, и одмах послје Ферјеја изићиће се овај приједлог на сто куће.

Инглези су на ново отпочели зулуански рат с појачаним силама. У овај мах, по вјеродостојној процјени, нахои се у Наталу, спремени за нападај на Зулуанце, од инглешких трупа 14.000 пјешака и 1200 коњаника са 35 топова, не рачунајући амо добровољце и урођеничке чете. Као што је познато, инглешки заповједник Пирсон опкољен је, но Инглези надају се, да је до сада већ ослобођен од опсаде. Општи напад на зулуанску војску, којом се иста мисли са свијем уништити, предузео се тек на измаку мјесеца Априла. Сетевајо ваљда слуги да неће моћи одолети сили инглешкој, те је један дио своје војске одаслао, да на сјеверу држи отворене путеве, како ће он са својом војском и народом моћи мирно натраг проћи.

У талијанској посланичкој кући вођене су прошле неђјеље расправе о интерпелацијама због неких републиканских и социјалистичких иступа. Министар-председник Деспретије, одговарајући на интерпелације, узео је у заштиту министарство, које се биједи да води пенигурну политику. Он је изложио своја начела односно поступка према задругама, рекавши да влада неће предузимати никакве мјере против истијех док се задржавају у границама својих статута, но како би исте прекорачили, влада би позвана била да сваки преступ казни и уништи. Тијем начелима била је руковођена влада, кад је забранила неке демонстрације са знацима, који су противни институцијама земаљским. Због тога су, вели, и распуштене неке задруге. Земља хоће мира и тишине, а влада је дужна да пазу на оно што земља хоће и да њене установе брани.

У угарском сабору поднио је оставку на предједништво као на послаништво старац Гиција, који је био друг министру садашњем Тиси, док је овај водио рат против садашњег државоправног положаја Угарске према Аустрији. Као узрок овом одступу наводи се то, да је старцу додијало, што му се пребације с владине стране да је сувише либералан према навалама опозиције, коју пушта да говори у сабору што хоће, а не умје да са својом пресједничком столицом споји и полицајске дужности. На мјесто Гиција изабран је за предједника угарског сабора негдашњи министар-предједник Славија.

О питању управе у Босни и Херцеговини пишу «Бохемиј» из Беча из полуслужбенога врела, да је за рјешавање текућих послова и за посредовање промета међу земаљском владом и заједничким министарским вијећем именован

на од најређих дјевојчица и свему доскочљива. Пјесници много пјевају о њезинијем изрекама. Најбољи је човјек, говораче Хинда, који се с весељем за друге брине, а најбоља је жена, која једног дјетића држи на грудма, другог води за руку, а трећи за њом скакуће. Најгора је жена, по њезинијем ријечма, она, која мучи кад јој се каже да говори, и која говори кад јој се каже да мучи, а међу људма најгори је брбљавица и хвалаша.

Ислам је, као што је познато, јако ограничио јавни саобраћај жена с мужевима. Дали је то у моралном погледу била добит за арапске жене, то нек остане питање, но да су тијем духовно много изгубиле, то стоји. Пророк није марно за слободу говора, којом су Арапкиње толико освојења чиниле. Он се бојао њиховог оштроумља за свој коран и грмио је и сријетаво против незванијех стихотворица и ораторица, које су збијале шалу с његовим божанским преданијем. Против оних жена од старе крви, које су му озбиљно рат огласиле или су хтјеле да се такме с њиме, он је ишао с голијем мачем, јер не трпљаше конкуренције, најмање женске.

Међу тијем, не да се порећи, да су жене арапске, поред свијех стегу и ограничења новог закона, узјеле у прво доба сачувати и одржати користи свога пређашњег положаја. Наравно да се ово највише односи на оне жене, које су љепотом, богатством и чистијем поријеклом имале моћи. Коран је убио дојакну злот-

ексекутивни одбор под насловом: «уред за послове Босне и Херцеговине», који има своје сједиште у заједничком министарству финансија, а подређен је непосредно државном министру финансија. Овај одбор уредује као мандатар заједничкога министарскога вијећа под његовом солидарношћу одговорношћу. У свим начелним питањима мора одбор тражити одлуку споменутога министарскога вијећа. Прва је задаћа овогоме органу, да успостави уређену управу по турском саставу, који се је већ у домаћини.

Из Кулена Вакуфа јављају «Прес» да је 2. о. м. босанским бјегунцима проглашена наредба о плаћању трећине и осталих уговорних даћа. Бјегунци су изјавили, да ће цару све дати, што захтеја, али да неће да имаду посла с беговима, који су попалили куће хришћана, обешчастили им жене и дјевојке и отели иметак.

«Босн. Коресп.» приопћује, да уређује аграрских одношаја међу беговима и кметовима у Херцеговини добро напредује. Посредовањем повјереника Матића да је у невесињском округу подписано осамсто закупних уговора. Кајмакам Богдан Зимонић у Гацком да је свргнут и позван у Моштар, да се оправда ради својега владања.

Д о п и с и.

М. Д. Петроград, 14. Марта — У данашње вријеме новине руске у великоме занимају се са доласком новијех посланика инглешког и француског у Петроград, а такође и са доласком грофа Шувалова. И доиста долазак тијех новијех посланика и јест данас у политичноме свијету Јевропе један од најважнијих догађаја. Оба нова посланика при петроградском двору такође су новаци и у политичноме раду. Инглешки посланик лорд Дуферин био је неко вријеме генерал-губернатором у Канади, а и француски посланик генерал Шанзи био је генерал-губернатором у Алжиру. Они оба ово први пут ступају на политичну позорницу. Ни инглешки ни француски посланик не припадају, по својим начелима, партијама које данас владају у њиховијем државама, што више они се налазе у отвореној опозицији са својим правителствима. Лорд Дуферин је Виг, а данас Торијевци владају у Инглешкој. Генерал Шанзи је ројалист, а данас је представник Француске у којој потпуно владају републиканци. И тако инглешки слободњак представитељ је свога конзервативнога правителства, а француски конзервативац представитељ свога либералнога правителства.

По мишљењу многијех посланство лорда Дуферина и генерала Шанзи, при рускоме правителству, показује примирење њиховијех влада са руском владом. У неколико има се право то мислити. Већ је познато какво је непријатељство било међу руском и инглешком владом за пошљедње године, а такође да се није најбоље стојало ни са француском.

Сада Инглешка шаље за свога посланика у Петроград човјека који је јавно засвједочио своје сачуство к Русији за вријеме пошљедње кризе. То свједочи да

употребу развода брака, но није могао спријечити, да оне галантне жене, које су много држале на своју крв, развод брака не замјене разводом са својим сопственим животом.

Но све своје друге превазилази Ајша, кћи Телхијева, од стародавног племена Ташма у средњој Арапској. Она је права Арапкиња својега доба, тип какав се само у преданијама налази. Мајка јој је била Колтума, нећака Калифа Абу-Бекра; тетка јој је била она Ајша Мухамедова, која се броји међу свете жене. Дјевојке из овога племена свагда су се одликовале својим високоумљем, својом страственосћу, али и величанственом љепотом, високом духом и строгим моралом. Ајша је имала све ове особине у вишој мјери; кроз читаву четврт вијека она је била најљепша жена, дивна духа, али пуна самовоље и људљивости. Три пута је била удата. Први јој је муж био Абдалах, унук Калифа. Често су се свађали и иза пошљедњег помирења нијесу говорили пуно двије године. Пошље епирти Абдалахове запроси Мозаб, јунак на гласу и најзатнији у оно доба човјек у меканском калифату, руку ове жене. Он јој донесе мизар од 500000 динара, што по данашњем новцу износи толико исто франака. Мозаб је био снажно састављена карактера, јаке воље и човјек на свој начин. С тога се често налазио у ратном стању са својом женом, често су се опет мирили, јер ју је љубио до лудила. Кад се лјубио ова жена једнога дана

Листак „Гласа Црногорца“.

АРАПКИЊЕ У СТАРИНИ.

Народи расту и падају са женом; та изрека колико је стара толико је и истинита, јер друштвени положај жене најбоље је мјерило културе. Нема ваљда ни једнога народа, код којег би се ова истина историјом тако драстично освјетљавала као код Арапа. Нигдје још није положај тога пола од малијех војница до великога срца, који код развијених народа свјетску историју прави, тако за машине друштвене ливнице прешао, нигдје још нијесу жене тако високо стојале и опет тако ниско пале као у арапској култури. Представити галерију арапских женских типова значи одшкринути завјесу која покрива најзанимљивије тајанствености историје. Ми ћемо данас да заједнички у дубину вијекова, па да одатле изнесемо на површину оне притоке милокрвних слике, почињући од првијех женских глава, које нам се проналажу кроз сјајну маглу појетских преданија, па до јадне фелапкиње данашње, коју је невоља тако жалосно преобразила.

Доба «незнања», докле још не бјеше пелам дошао на свијет, може се у њеку руку рећи да је било најљепше доба арапских жена. У друштвеном погледу била је скоро равна мужу, шта више овај јој је радо признавао душевну надмоћност.

Инглешка, шилући таквога човјека при руском двору, жели по што по то сагласити се и зближити са петроградским кабинетом. Предстојећа велика дјела показује на колико ће се остварити то ново пријатељство. То се исто може казати и у одношају Француске. Француска република, која се ни најмање није показала пријатељица славенскога дјела, а која је данас одржала побједу над нерепубликанским партијама, шиле за свога представника човјека конзервативнијих начела, који је у више прилика јавно показао да је пријатељ руски. Из тога се закључава да Француска мисли промијенити своју политику у одношају к Славенима и да мисли зближити се са Русијом. Бога ми, у данашње вријеме нешто не мирише ни једној држави бити у непријатељству са сиљном Русијом.

Што се тиче доласка грофа Шувалова у Петроград, то се говори да тај његов долазак, у данашње вријеме, показује утврђење подпунога сагласија међу Инглешком и Русијом.

Новине много говоре и о пријатељству Аустро-Инглешком. Инглешки министар иностранијих дјела маркиз Сализбери добио је, у последње дане, много депеша од грофа Андришића са погледом рускога правителства на положај дјела на балканскоме полуострву.

Говори се, да ће садање француско министарство Вадингтона дати оставку. Нови кабинет образоваће се, под предједништвом г. Леројаје садашњег министра правде. На мјесто Вадингтона министром иностранијих дјела биће г. Фурије француски посланик у Цариграду. Таквијем образом, по своме саставу, министарство ће се у неколико окренути левици.

Говорило се је да ће цар 20. Марта отићи у Ливадију, сад се опет говори да је одлазак одложен до 6. Априла.

Што се тиче куге, како јављају пошљедње вијести, она је већ сасвијем престала. Гроф Лорис Меликов јавља из Саратова да у крајевима њему повјеренијема, болесника нема. Карантини су се почели скидати. Говораше се неће подавно да се је куга појавила и овђе у Петрограду, али се није обистинило. Тако се данас потврђава да у Русији болесника од куге нема.

Јуче 13. Марта у 1 сат послје подне пуцао је некакав неизвјестни човјек на шефа овдашњих ђендарма ђенерала Дрентелна, али га није ни ранно. Убица није ухваћен.

? Котор, 27. Марта. — За кратко вријеме бавио се овдје у војничкој служби честити Србин лекар г. Михаил Микановић родом из Баната околине Кињидске. (Ако се не варам, г. Микановић биће родом из Новог Сада, а сада је практичан лекар у Сријемским Карловцима. У.)

Кад стигне међу нас, обрадовамо се вијести брата Србина лекара, дочим г. Микановић дјелом је показао успјех и валаност у свом раду; но на жалост не бијасмо сретни да међу нама дуље остане — пошто је по жељи својој одлуштен од војничке службе, у коју је само за неко вријеме ступио био као резервист. Он се најје бавио у Котору по само три мјесеца;

особито узјогунила, тада се писар Мозабов понуди своме господару да посредује. Он је имао свој план. Завуче се ноћу крадом са два роба у одаје Ајшине и стане на један пут пред сиљну ову жену. «Копајте раку!» дрекне на своје пратиоце гласом, који је највећу несрећу предсказивао, и не обзирјући се на жене у одаји које се упрепасташе. «А на што рака?» запита једна дворкиња. «За то што ми је тај безбожни зликовац Мозаб дао грозну заповијест, да ову несретну Ајшу овдје живу закопам». У то робови ударе будаком у земљу и стану раку копати. Ајшу подиже страх; хотијаше с мужем да говори, но писар Мозабов томе се одупре ријечима: «Оно је звијер без срца, љубомора му груди разваљује; он је одлучио да ти умреш, јаднице!» Писар је тако вјешто своју улогу одиграо, да је Ајша, убијена о вестини његовијех ријечи, почела молити; по ови човјек остаде неумолим, а робови копаше раку све дубље. Крај је цијелој комедији био, да је Ајша опет закључила мир са својим мужем, који је неко вријеме трајао.

Као прототип јаке женске побожности може се сматрати осма жена Мухамедова, озбиљна и добродушна Зејнаба, која је својим пријером с почетка велике усуде учинила ствари пророковој. Она је тако дубоко увјерена била о божанском посланству свога мужа, да је као услов вјеридби својој с њиме ставила то, да јој брак буде освешћен каквим откри-

али за кратко ово вријеме допета оставио је лијепу и незаборављену име међу нама, нек му служи на понос!

Познат као изврстан у свом занату, за кратко бављење стекао је гласа — имао је доста рада над болестницима, пак не само да су га овдашњи грађани озовивали, но и из околних наших мјеста долазили су к њему. Похвално је од њега и то: што је радо код сиромашног народа ко год га је звао бесплатно ишао и лијечио што у дужност његову не спадаше а таквих многобројно је било, који га благосиљашу и жале што је из наше средине отишао.

Г. Микановић јутрос је одавдје парабродом кренуо к својој породици за Карловце, ћеће и становати — пријатељи га изпратише до лађе, брацки поздравише и изљубише.

Желимо му сретан пут, и добро здравље!

Домаће вијести.

— Његово Височанство Књаз и Његова Свјетлост Нашљединик, са цијелом пратицом вратише се у суботу с Ријеке на Цетиње.

— Аустро-угарски министар-резидент, г. цуковник Темел вратио се у прошли петак са свога пута по Зети на Цетиње.

— У прошли уторник по по дне стигао је на Цетиње књ. српски потпуковник и ађутант Њ. Височанства Књаза Милана М. Обреновића IV, г. Аиђелковић, који је амо послан да преда Његовом Височанству нашем Књазу и Господару велики крст Таковски. Г. потпуковник Аиђелковић имао је част, по уобичајеном церемонијалу, бити примљен у четвртак прије подне на свечану аудијенцију, у којој је своју мисију извршио. Ађутант Њ. В. Књаза г. Матановић, пошао је са четири књажевска тјелохранитеља у велику гостионицу, гдје је одео г. потпуковник Аиђелковић и допратио га у двор, пред којим га је чета тјелохранитеља упурађена дочекала и војничкијем почастима поздравила. У великом салону Њ. В. Књаза, окружен својим достојанственицима, дочекао је и примио г. потпуковника Аиђелковића који му је с неколико усрдијих ријечи предао таковски орден заједно са писмом Њ. В. Књаза Милана, на које је Њ. В. Књаз љубазно одговорио.

За тијем је г. потпуковник Аиђелковић ишао к предједнику државнога савјета г. Божу Петровићу, па је и њему од стране Њ. В. Књаза Милана предао звијезду таковскога ордена.

— У прошли понедељник ишао је Њ. В. Књаз у пратици аустро-угарског министра-резидента госп. цуковника Темела и г. инђинира Слада на Његуше и околину, да тамо промотри земљиште, гдје ће се градити нови пут од Цетиња ка Котору. Тај исти дан вратили су се сви натраг.

— Вриједни књижевник наш на пољско-привредном пољу и управник Ки. црногорске земљодјелске школе, др. Ђорђе Радић, који је ту скоро одликован за своје заслуге у поменутој струци францускијем орденом Спаситеља, стигао је у

већем. За такве случајеве посланик божји није се налазио у неприлици, јер је он баш у откривењима био стручњак.

Арапској жени остао је у првом вијеку ислама њен положај неокрпљен. Жена честита и поштева стојала је под заштитом народа. Тако исто и част њена. Кад је њеки Калифов унук, пјесник Арги, нагрдио једном пјесмом поштену снахину Коллабу, па се ова седамдесет пута на мјесту измече једнога угла од хабе и онога мјеста гдје је траг стопама Аврамовим заклела да је невинна, тада је свијет скочио на Аргија, којег ни високо поријекло ни лијепи дар пјеснички није доцније могао избавити од смрти у тамници.

Као пошљедње представнице старо арапскога женскиња могу се споменути Зобејда, жена Харунова, и њена полусестра Олаја. Оне су живјеле под врхунцем абасијанске моћи, и оставиле су сјајан траг за собом у преданију. Много се прича о раскошности као и о добријем дјелима Зобејдиним. Она је саградила велики водовод у Меци и многе гостионице за хаџије. Лијепна цевачица и пјесница Олаја била је кћи калифа Махдије, коју је Харун као робњу купио за маленост од 17.000 цекина. Она је умјела тако лијепу и чаробно пјевати, да је једном приликом, кад је у кору с цијелим харемом отијевала једну пјесму, њен полубрат просуо на пјевачице цио садржај своје ризнице — како веде, шест милиона.

Пр.

уторник у вече на Цетиње, а послје свестаца поћи ће на пут кроз Црну Гору, да проучи с пољско-привредног гледишта одношаје и прилике у новогадобивнијем крајевима Црне Горе.

Биљешке.

— У «Истоку» читамо да је вриједна књижевник наш на пољу агрономије г. др. Ђорђе Радић, управитељ земљодјелске школе у Црној Гори, добио — као што у дипломи стоји — «за изврсан и примјеран рад на пољу земљодјелске књижевности» велики командерски крст француског ордена «Свет. Спаситеља».

— (Прошље за помиловање). Сви врховни судови у Аустро-Угарској добили су налог, да поводом сребрнога пира Њих. Величанства поднесу предлоге о помиловању казеника, који су помиловања вриједни. Како угарски листови јављају, биће овом приликом помилован и др. Светозар Митетић, који је осуђен на 5 година тамнице.

— (Хаџи Лоја). Из Сарајева јављају, да су лекари бившем вођи усташа одрезали ногу, коју је с неопрезности сам био простријелно. Хаџи Лоја бранио се до сада против ампутације.

(Рошфор — помилован.) Француске новине јављају, да је предједник француске републике помиловао чувеног и познатог француског публицисту Рошфора.

(Атентат на генерала Дрентелена.) О атентату на генерала Дрентелена, допосе руске новине ове податке: покушао је у бјегству изгубио своју кесу с новцима, а у којој нађено 500 рубаља и једно записано писмо. Писмо је било управљено на Дрентелена а садржило је: «Ако те моје тачне промисли то те у истраживању извршиоца смртне пресуде коју ти је «извршни одбор» изрекао, не узимаш на одговор невинне људе, да их кињши и вараш. Запамти ово! Непослушаш ли, па ћете тачне згодити прије или послје».

(Самоубиство.) У Сомбору овах дана десно се један грозан случај самоубиства. Ђорђе Лаловић, опште познати пријатан младић, изабрао је начин самоубиства да легне на жељезничку шину у ово вријеме, кад жељезница онда пролазила буде; тако и учини, главу мете на шину а тијело ван шине, како би му точак главу одрубљо. Кад је влак близу њега дошао био, метла која је напријед, одгурне му главу, тако да му се тијело обрне и ноге дођу под токове, који му одрежу обе ноге више кољена. Јаук овог јадника није се могао чути на влаку: и послје неколико сахата нађе га један сељак. Мотна овог грозног случаја, веде да је несрећна љубав.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ПЕШТА, 25 — Тиса одговарајући на интерпелацију једну рече да се сада баш воде преговори односно питања о Румулији, па с тога да не може о томе доносити саопштења, по само толико може дати на знање, да из преговора излази да у њима главну улогу има Аустро-Угарска и да двије силе (које ? У.) раде на томе да се изведе берлински уговор. Кућа је узела на знање овај одговор.

РИМ, 25. Марта. — Дуга расправа води се о поступку владе односно задруга републиканских. Свантигатијев приједлог, да се преко изјаве министарске приђе на дневни ред, примљен са 273 против 37 гласова.

ПАРИГРАД, 27. Марта. — Порга усваја мјешовиту окупацију у Румулији са новом администрацијом и да гувернер турска води контролу над јевропском комисијом, која би имала бити подчињена султану. Порга је пристаја, да се прошире границе Грчкој до линије: Лариса. Воло. Аграфа.

КАИРО, 27. Марта. — Кедив је збацио јевропске министре Уилсона и наменовао је министарство из самџих урођеника којих је пресједник Шериф, замијенјујући отпнутог Тешика.

ЛОНДОН, 27. Марта. — Данас се састало министарско вијеће да се савјестује о кризи мисурској. «Морнинг Пост» је против непосредне интервенције те прпоручује да се захтијева од султана да збаци Кедива.

ПЕТРОГРАД, 29. Марта. — «Агенција руска» јавља, да велике силе израђују комбинацију, која би могла замјенили мјешовиту окупацију. Међународна комисија изјавила се једногласно против тога да се и Турци припусте.

РИМ, 29. Марта. — Влада ће изаслати у Ка ро једнога парочитог пуномоћника да је извјести о стању ствари у Мисиру односно тамошњијех интереса талијанских.

БЛАГОДАРНОСТ.

Господин Арса Пајевић, из Новог Сада, поконио је црногорскијем добријем ученицима 10 књижица «Како се чува и његује здравље» и 10 комада «Хемике», на чему се племенитоме дароватељу овим најурдије захваљује.

Цетиње, 26. Марта 1879.

Гл. школски надзорник:
СТЕВО ЧУТУРИЛО.

Јавна благодарност.

Свима онима који су ми указали своје брацко саучешће и олакшали моју тугу приликом тешког удarca губитком премиле моје кћери

ЗОРКЕ,

а особито Г. Г. проту Миџору и Нику Рафајловићу изјављујем овим насрдацију благодарност.

Будва, 24. Марта 1879.

Ђуро Зеновић.

Одговори управе.

Сл. Српској Читаноници у Старој Паланци (Угарска). — Примили смо од Вас 3 фор. а. вр. у име претплате на «Глас Црногорца» и ми Вам одавдје лист редовно шаљемо; гдје пак зашине, те нијесте до сад ниједнога броја примили то ми нијесмо у стању да докучимо.

Г. Атанасију Тунгићу у Бањалуци. — Ваше писмо од 13. Марта ов. г. примили смо у понедељак 26. Марта, дакле послје 13 дана, и у њему смо нашли 9 ф. а. вр. које нам шаљете у име претплате за шест тамошњих претплатника и то г. г. Лазара Поповића, Стојана Палачковића, Митра Бајића, Браћу Мишковиће, Дмитра Кнежевића и Рашид-ефендију. Ми ћемо Вам лист одавде слати најуредије т. ј. сваке суботе, по није у власти нашој да Вам га прије доставимо по што то пошта може учинити, јер кад је Вашем препорученом писму требало 13 дана док је овамо стигло, онда можете мислити колико ће тек новинама требати да до Вас стигну. У таквијем приликама, разумије се, новине постају пронија ономе што им име значи. Али шта ћемо кад смо и ми и Ви — за божијих леђи.

Уписници с Цетиња, који још нијесу положили претплате ни за прву четврт ов. г., умољавају се учтиво да тај дуг намире у течају ове недјеље; исто тако и они, који желе лист овај држати и друге четврти, умољавају се да положе претплату у течају ове недјеље.

Свијема нек је на знање, да ће од идучег броја «Глас Црногорца» на Цетиње добијати само они, који нам до идуче недјеље претплату положе.

Цетиње, 30. Марта 1879.

УПРАВА

„Гласа Црногорца“.

ПОШТАРСКИ

ЉЕТНИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта од данас до свршетка Септембра 1879.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња: у понедељак, у четвртак и у суботу. Предавање до 11 ура у јутро.

Долази из Котора у понедељак, сриједу и суботу. Раздавање у 8 ура у јутро, ако пароброд стигне на вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази са Цетиња у неђељу у 5 ура у јутро. Предавање у суботу до 6 ура по подне.

Долази из Котора у понедељак, раздавање у 8 ура у јутро.

Официја је сваки дан отворена од 9 ура до 12 у јутро а од 4 до 6 по подне.

Цетиње, 20. Марта 1879.

Управитељство

Књ. црногорске поште.

Управитељство црногорског женског института наводи за добро огласити те-које тачке из устава института, да би се е њима могли упознати они родитељи и тутори, који би жељели у овај завод на-мјестити своје дјевојчице, било то на соп-ствени трошак или на трошак самога ин-ститута.

I. Институт, његово покровитељство и старатељство.

§. 1. На Цетињу основан је инсти-тут за женску дјецу из Црне Горе и окол-них јој земаља, и носи име: „Женски црногорски институт“.

§. 2. Овај институт стоји под најви-шим покровитељством Њезинога Импе-раторскога Величанства царице руске Ма-рије Александровне, као главне благоде-тељке института, и под непосредним ста-ратељством Њезинога Височанства Књагин-е црногорске Милене.

IV. О васпитаницама института.

§. 7. Институт црногорски устано-вљен је за 28 васпитаница, од којих се узима 20 васпитаница на трошак самога института, а 8 узимају се на њихову властиту плаћу, по 200 форинта на годину за сваку, уз потребиту оправу, одјећу и обућу.

§. 9. Васпитанице примају се не млађе од 6 година, и не старије од 12 година.

§. 10. Молбенице за примање вас-питаница шаљу се на управитељку, која их поднаша одобрења ради Њезином Ви-сочанству Књагини Милене.

§. 11. Двије сестре, (осим случаја да су сироте на које би се особити обзир имао узети), не могу у један пут бити примљене на трошак института: но само у растуру од двије године дана.

§. 12. Кад неби њекојој од васпита-ница биле писане кресте, (наврнуте ос-пице или бигије), онда при најпрвом случају мора се подвргнути таквоме пи-сању.

§. 13. Одјећа свијех васпитаница жи-вехи у институту мора бити поједнака и истовјетне боје; а имено: вуњени фуш-тани, кафене масти, и фута такође вуњена, црне боје.

§. 14. При ступању, неплаћајуће вас-питанице добијају од института: аљине, обућу и свуколику рубенину, што оне носе само док су у институту, а пошто се буду о празницима кућама својима ра-зилазиле, онда се облаче у своју сопствену одјећу. Оне имају такође од института: постеле и све остало, што је потребно да се у најбољему реду и чистоћи уздрже; а при том још имају храну, која мора бити приугодљива самијем простијем начином, али да буде здрава и сочна.

V. Течај васпитања, и правила примања и одпуштања.

§. 15. Течај васпитања продужује се на 6 година и дијели се на три одје-лења: прво, друго, и треће названо прак-тично одјељење; а свако одјељење продужује се на двије године.

§. 16. Да би могла васпитаница ући у прво одјељење, иште се да зна читати и писати српски, да зна њеке најпрве мо-литве, писање бројева (шифра) и бројење до стотине.

§. 17. У средњи течај не примају се васпитанице у никакву случају.

§. 18. Примање и одпуштање васпи-таница бива сваке двије године. Одпуст пак на школске празнике (вакације) сле-дује свршетком Јунија а примање у по-четку Септембра.

§. 19. К родитељима и к својти одпуштају се васпитанице само два пута преко године, поименце: од 23. Децембра до 7. Јануара: и на вакације, од Петрова-дне до малага Госпођинадне.

Осим ових двају случајева, васпита-нице одпуштају се дома само у случају какве опасне болијести њиховијех родитеља, или ради поправљења здравља саме ва-спитанице.

§. 20. Течај другог одјељења у толико је завршен да васпитанице без особитијех способности у науци, или које неби же-љеле науку на даље продужити, могу се пуштати на слободу по окончању другог одјељења. У трећем (практичном) одјељењу остављају се пак најбоље васпитанице, и оне, које се справљају за звање учите-љица.

§. 21. Задње двије године, (течај практичног одјељења), особито се посве-ћују подучавању васпитаница у газдинству, женскоме рукођељу, назору над дједом и поредком под руководством управитељ-ке и учитељица.

§. 22. Испити се полажу три пута: при ступању, при преласку из првога раз-реда у други, и при изласку из другог разреда.

VI Предмети учења и поступак при класификацијама.

§. 23. Предмети учења јесу: Закон божји; језици: српски, руски и францу-ски; историја, географија, рачуница, црк-вено музикално пјевање, свилодјелство и женско рукођеље, поименце: кројење и шивење пртенине, аљина и свега оста-лога што је потребито у домаћему стану; различна плетива, везови и шивење на ма-шини.

§. 24. Васпитанице подучавају се такође у домаћему газдинству. На тај конач налази се при институту башта и ограда, да би се цијел газдинства лакше постигнути могла.

§. 25. Учитељке и учитељи стављају биљешке из својијех дотичнијех предмета у школеки протокол точајем свеколике го-дине; 5. — одлично; 4. — врло добро; 3. — до-бро; 2. — прилично; 1. — рђаво, и 0 — ништа. О вакацијама дају се ове биљешке васпита-ницама на нарочитијем листовима; а по свршетку свега шестолетног течаја или двају првих одјељења, свака васпитаница добија свједоцбу са потписом управитељке, учитељица и учитеља.

§. 26. Најбоље из васпитаница, у случају потребе и по увијавности упра-витељке, придају се у помоћ учитељицама пошто би оне саме и њихови родитељи на то привођели.

Рок пошљању дотичнијех молбеница траје најдаље до 29. Јунија т. г.

Моле се славна уредништва, особито далматинскијех часописеа, да би овај оглас у своје штотавне листове и звољели прештам-пати.

Цетиње, 30. Марта 1879.

Надежда Нацевич
управитељка.

(1—3)

Код толикијех болести, које човјештво сналазе, ни једне нема против које се наука толико узалудно бори као што је

Падавица и Грчеви (епилепсија).

Лијекови, који су употребљавани до сада против те ужасне болести, по највише нијесу имали никаквог или са свијем пријелазног успјеха. Мени је чудноватим и особитим случајем пошло за руком, да изнађем начин, како се болесници ове врсте са свијем и за свагда могу излјечити од те болести.

Болесници, ма колико да су се до сад лијечили и без успјеха љекаре при-зивали, нека се с повјерењем и што прије на мене обрате.

J. H. LIEBIG.

Berlin, S., Brandenburg-Strasse 44.

Рђаво лијечена

и с тога одавно занемарена сифила и болести које отуд долазе, као: осип по кожи, застарјело цурење (ма и у секундарном стању), мушка уч-малост услјед тајнијех навика, болови бешике и т. д. лијечи темељно и за свагда под гаранцијом сјајног успјеха, без сметње у обичном раду и начину живота и без да остане траг болести, за најкраће вр-јеме и пријатним начином

J. H. LIEBIG.

Berlin, S., Brandenburg-Strasse 44.

Зв. Умољава се да се приложи опис болести (и колико је трајао). — Уједно се саопштава, да, од како сам се вратио с пута из Италије и Францеске, лијечење бива под мојом личном управом.

Књижара Ј. Павловића

НА ЦЕТИЊУ

има на продају ове књиге:

ЦАРИЋ, календар	Ф. — 20 н.
ЧОВЈЕЧИЈЕ ТИЈЕЛО	— 80 н.
ДОКТОР ОКС	— 70 н.
ХЉЕБ ШТО ГА ИЈЕМО	— 40 н.
ДЈЕЧИЈЕ РАДОВАЊЕ	— 30 н.
РАЧУНИЦА за 6.ти разред	— 80 н.
„ „ 5.ти „	— 80 н.
„ „ 4. „	— 20 н.
„ „ 3. „	— 20 н.
„ „ 2. „	— 15 н.
О ЧУВАЊУ ЗДРАВЉА	— 25 н.
ДЈЕВОЈАЧКИ СВИЈЕТ	1 20 н.
ВУЈИЋЕВА Срп. Грама-	— 80 н.
тика	
О ГАЈЕЊУ КРТОЛЕ	— 80 н.
ЖЕНСКИ ЗАБАВНИК	— 45 н.
ФИЗИКА	— 60 н.
ОПШТА и ПОСЕБНА на-	— 40 н.
ука о пољодјелству	
МАЛИ КАТИХИСИС	— 10 н.
СРЕДЊИ „	— 15 н.
КРАТКИ „	— 20 н.
УПУСТВО за прву наста-	— 20 н.
ву дјеце у вјери	
СРПСКА народна основна	— 60 н.
школа	
ЧЕСНИЦА	— 30 н.
РАДОВАНОВ ДАР	— 30 н.
ДАНИ ОДМОРА	— 25 н.
ШАРЕН СВИЈЕТ	1 — н.
ХЕМИЈА	— 60 н.
УРЕДБЕ за српске народне	— 40 н.
школе	
ЗООЛОГИЈА	— 30 н.
БОТАНИКА	— 30 н.
МИНЕРАЛОГИЈА	— 30 н.
ПЈЕВАНИЈА у тврдијем ко-	— 1 — н.
рицама	
ПЈЕВАНИЈА у мекијем ко-	— 80 н.
рицама	
ДЕЧАНСКИ ПРВЕНАЦ	— 50 н.
ГОГОЉ, Мртве душе	— 70 н.
ПОСТУПАК при настави у	— 60 н.
рачуни	
САНОВНИК мали	— 30 н.
СВЕТКОВИНА Књ. Мил.	— 25 н.
Обреновића	
БИБЛ. ПОВЈЕСТИ нов. за-	— 45 н.
вјета	
ЈАГЂЕШПЕ	— 45 н.
КРАЉЕВИЋ МАРКО	— 80 н.
ПЈЕСМЕ по Сријему	— 60 н.
ДРАГА	— 60 н.
ПРИПОВЈЕТКЕ Вл. Ђорђе-	1 — н.
вића	
ПИТАЊА, како се састављају	— 60 н.
БАШТОВАН	1 — н.
ПРИПОВЈЕТКЕ Мил. Шап-	1 — н.
чанина	
МАЛА ГРОФЦА	— 60 н.
ПОСТУПАК при настави	— 40 н.
у обичн. разломц.	
ЧЕСТИТКЕ	— 25 н.
КО ГРИЈЕШИ, РОБ ЈЕ	— 70 н.
гријеху	
НАША ЗЕМЉА, св. I.	— 60 н.
„ „ „ П.	— 60 н.
УВЕО ЛИСТАК	— 70 н.
МАЛА БИБЛИОТЕКА	— 30 н.
ПЧЕЛЕ	— 15 н.
КОЧИНА КРАЛИНА	1 20 н.
УСПОМЕНЕ ИЗ ПОЉСКЕ	— 25 н.
револ	
ЗБИРКА пар. пјесам.	— 20 н.
МАЛА КАТАВАСИЈА	— 20 н.
О ДИФТЕРИЈИ	— 30 н.
ПЈЕСМА слави и побједи	— 15 н.
НАСТАВА у срп. језику	— 25 н.
ШЕСТ КАЛИФОРН прича	— 80 н.
ТАРАС БУЉБА	— 80 н.
АЛБУМ хумор слика	— 60 н.
О ЧОВЈЕКУ	— 40 н.
СОЦИЈАЛНА демократија	— 30 н.
ГРОБАР	— 50 н.
О УЗРОЦИМА ПОЈАВА У	— 70 н.
орг. природи	
ЗИМНИЦА ПОРИЈЕКЛО	— 30 н.
ЗЕМЉОПИС ЗА СРПСКЕ	— 50 н.
нар. школе	
„ „ „ III. IV. разред	— 60 н.
КАТАВАСИЈА ВЕЛИКА	— 20 н.
РЈЕЧНИК српско-њемачки	3 60 н.
СОЧИВИЦА	— 60 н.
БАРЈАКТАР БОЈАНА	— 15 н.
ОБЛИЦИ СРП. ЈЕЗИКА	— 60 н.
РАД у I. разреду основне	— 80 н.
школе	
ШТО ДИКЛА НАВИКЛА	— 40 н.
ЕРЕМИТ У РУСИЈИ	— 60 н.
ПРИЈЕДЛОГ Богдана Куз-	— 15 н.
мановића	
ЖЕНА ДА ВАС БОГ САЧУВА	— 25 н.
РИБАРКА	— 70 н.
ЕМИЛ	— 40 н.
КУЛА БАЈА ПИВЉАНИНА	— 20 н.
ИДЕЈЕ	— 60 н.
НОВИ ПАКАО	— 60 н.

СРБОБРАНКЕ. „ — 60 н.

ИЗВОД ИЗ СТАРО-СЛОВ. „ — 60 н.

грамат. „ — 40 н.

ИЗВОД ИЗ СРП. ГРАМАТ. „ — 40 н.

НАРОДНИ ПРИЈАТЕЉ. „ — 60 н.

ПРЕДАВАЧ. „ — 50 н.

ПЈЕСМЕ МИЛЕНКОВЕ. „ 1 — н.

ФРИШЕ ФИРЕ. „ — 25 н.

СРЕБА У БРАКУ. „ — 90 н.

ФАУСТ. „ — 40 н.

ПЈЕСМЕ МИТЕ ПОПОВИЋА „ 1 — н.

СТАРИ ГЛУМАЦ. „ — 50 н.

ДЕКЛАМАТОР. „ — 80 н.

СТАРО ВРИЈЕМЕ, стари

обичаји. „ — 30 н.

ПРАВИЛА Св. АПОСТОЛА „ 1 20 н.

УПУСТВО ЗА ПРЕДАВАЊЕ

Буквара. „ — 80 н.

ИЗЈАШЊЕЊЕ Св. ЛИТУРГИЈЕ „ — 60 н.

СПОМОЋНА КЊИГА цркв.

појања. „ — 50 н.

ПОГЛЕДИ У ПРАСВИЈЕТ. „ — 50 н.

ГИМНАСТИКА. „ 1 — н.

ПЈЕСМЕ У ДВА ГЛАСА